

СИСТЕМНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ КОМПОНЕНТІВ
ЕКОЛОГІЧНОГО ПРОСТОРУ ЯК ОБ'ЄКТУ МОНІТОРИНГУ
SYSTEMATICAL ECOLOGICAL ANALYSIS OF THE ECOLOGICAL'S PARTS OF SPACIOUSNESS AS AN
OBJECT OF THE MONITORING

Рибалов О.О., доцент, Додотченко М.С., студент, Калашнік Ю.У., студент, Фалько А.С., студент, Яценко А.П., студент, СумДУ, Суми
Rybalov A.A., associate professor, Dodotchenko M. S., student;
Kalashnick Y.U., student; Falko A.S. student, Yashenko A. P., student,
SumSU, Sumy

Людство безупинно чинить вплив на навколишнє середовище, викликаючи значні антропогенні зміни. Наукова сучасність надає їм все більшої уваги. Реалізація передумов гармонійної взаємодії суспільства з природою та регулювання цього процесу потребують обліку комплексу причинно-наслідкових зв'язків між компонентами системи "суспільство-виробництво-природа".

Розгляд досліджуваного об'єкта матеріального світу як системи взаємодіючих елементів, побудова моделі для нього і дослідження його властивостей методом моделювання складає сутність системного підходу. Під екологічною системою розуміють таку, конкретний зміст якої пов'язаний із відношеннями в галузі екології. Екосистеми мають специфічні особливості, які обумовлюють їх властивості, охоплюють взаємозв'язками не лише природне середовище, але й соціальну та виробничі й інші галузі господарства.

Системний підхід в екології та в управлінні природокористуванням має вирішальне значення, є методологічною базою дослідження екосистем, становить раціональний підхід до вирішення складних еколого-економічних і інших проблем, забезпечує вибір бажаного шляху розвитку серед множини можливих альтернатив на основі комплексного вивчення структури системи, мети розвитку, умов розвитку тощо. Системний екологічний аналіз складається з послідовних етапів аналізу досліджуваної природної компоненти як фізичного тіла, як екологічної складової, як структурного елемента природної системи, як джерела природних ресурсів та аналізу внутрішніх та зовнішніх взаємозв'язків. Аналіз є самостійною областю дослідження. Його напрямки пов'язані перш за все з предметом аналізу - станом і якістю середовища, джерелами і причинами забруднення, рівнем екологічного навантаження і його змінами, факторами впливу, сприйняттям його суспільством. Вони відображають ланцюг причинно-наслідкових зв'язків, подій і еволюцію підходів.

Вашій увазі пропонуються деякі результати дослідження за допомогою системного екологічного аналізу компонентів довкілля - нижнього шару атмосферного повітря в зоні викидів стаціонарного техногенного джерела, поверхневого водного об'єкту в зоні скидів стічних вод та території в зоні складування твердих відходів. Кожна із зазначених компонентів піддана системному екологічному аналізу як об'єкт моніторингу, розглянута динаміка процесів, проаналізовані окремі найбільш екологічно збиткові промислові галузі. Основи аналізу зводились до визначення векторів впливу, принципів і етапів їх проявлення, методів оцінки і управління ними.